

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета садржан је у члану 97. став 1. тачка 13. Устава Републике Србије, којим је предвиђено да Република Србија уређује и обезбеђује режим и безбедност у свим врстама саобраћаја.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

За успешну интеграцију Републике Србије у јединствено дигитално тржиште ЕУ потребно је обезбедити регулаторне и институционалне услове за развој дигиталног тржишта у Републици Србији, као и обезбедити да се развој одвија у предвидљивим условима за све учеснике.

У процесу испуњавања услова за пуноправно чланство у Европској унији, Република Србија је дужна да своје законодавство усклади са правним тековинама Европске уније у области електронских комуникација.

У циљу испуњења обавеза у оквиру процеса европских интеграција и преношења одговарајућег регулаторног оквира ЕУ, Министарство информисања и телекомуникација је припремило Нацрт закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета којим се врши усклађивање са Уредбом (ЕУ) 2024/1309 Европског парламента и савета од 29. априла 2024. године о мерама за смањење трошкова изградње гигабитских електронских комуникационих мрежа и о измени Уредбе (ЕУ) 2015/2120 и стављању ван снаге Директиве 2014/61/ЕУ (Акт о гигабитској инфраструктури).

Актом о гигабитској инфраструктури уређују се међусекторске компетенције и односи, и то између привредних субјеката у области електронских комуникација и субјеката из других сектора и нивоа органа власти, укључујући енергетику, транспорт, комуналне службе, локалне органе власти итд. За успешно транспоноване ове уредбе потребна је сарадња и координација надлежних институција из различитих сектора и прилагођавање различитих мера Европске уније националним околностима.

Усвајање Закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета (у даљем тексту: Нацрт закона) планира се до краја 2025. године, како је предвиђено Инструментом за реформу и раст за Западни Балкан - Реформска агенда Републике Србије.

Нацрт закона садржи следећа поглавља:

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ, којима се утврђују предмет, циљ закона, поједини појмови са значењем који се користе у закону, и уређује однос овог закона према другим прописима;
2. ПРИСТУП ПОСТОЈЕЋОЈ ФИЗИЧКОЈ ИНФРАСТРУКТУРИ, којим се уређује омогућавање приступа, постављање бежичних приступних тачака мале зоне покривања, утврђују разлози за одбијање захтева за приступ, и

уређује приступ информацијама у вези са постојећом физичком инфраструктуром;

3. ЗАЈЕДНИЧКО ИЗВОЂЕЊЕ ГРАЂЕВИНСКИХ РАДОВА, којом се утврђује заједничко извођење грађевинских радова као и приступ информацијама у вези са планираним грађевинским радовима;

4. ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛА И ЗАСНИВАЊЕ ПРАВА СЛУЖБЕНОСТИ ЗА ПОСТАВЉАЊЕ ЕЛЕМЕНАТА ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИОНЕ МРЕЖЕ ВРЛО ВИСОКОГ КАПАЦИТЕТА ИЛИ ПРИПАДАЈУЋИХ СРЕДСТАВА којим се уређује приступ информацијама о условима и поступцима издавања дозвола и заснивања права службености, посредовање у случају изостанка одлуке о захтеву за издавање дозволе, изузеци од поступка прибављања дозволе за поједине грађевинске радове, као и изузеци од поступка прибављања дозволе за поједине грађевинске радове;

5. ФИЗИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА У ЗГРАДИ којим се уређује физичка инфраструктура и оптички каблови у згради, као и приступ тој физичкој инфраструктури;

6. НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ који прописује начин одлучивања Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге о правима и обавезама оператора мреже и органа јавног сектора, његову сарадњу са другим органима, одређује надлежне органе у поступцима издавања дозвола и заснивања права службености, прописује надлежност органа за успостављање и за управљање јединственом информационом тачком, као и надлежност органа за обезбеђивање, ажурирање и тачност информација у вези са поступцима издавања дозвола путем јединствене информационе тачке;

7. ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР који прописује обављање послова инспекцијског надзора као и овлашћења инспектора у вршењу инспекцијског надзора;

8. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ које прописују распон износа новчане казне за прекршај правног лица, као и одговорног лица у правном лицу;

9. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ које прописују рокове за извршење обавеза надлежних органа, оператора мреже и органа јавног сектора у успостављању јединствене информационе тачке.

1. Проблеми које закон треба да реши

У Републици Србији постоји потреба за убрзаним развојем савремене дигиталне инфраструктуре, односно електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета, која ће омогућити повезаност грађанима, привреди и јавном сектору. Постојећи модел постављања фиксних и бежичних електронских комуникационих мрежа намеће бројне изазове, међу којима се посебно истичу високи трошкови постављања, неефикасно коришћење физичке инфраструктуре, непотребно дуплирање постојећих капацитета, као и недовољна транспарентност и правна извесност за операторе мрежа и органе јавног сектора.

2. Циљеви који се законом постижу

Предложеним законским решењима реализоваће се смањење трошкова изградње и постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета увођењем мера које ће обезбедити рационално коришћење и дељење физичке инфраструктуре између различитих сектора. На овај начин стварају се услови за економичније улагање у дигиталну инфраструктуру, избегава се непотребно дуплирање инфраструктурних објеката, подстиче конкуренција и омогућава правовремени развој електронских комуникационих мрежа.

Предложеним законским решењима обезбеђује се и повећање транспарентности и правне сигурности за операторе мреже и органе јавног сектора и то кроз одлучивање Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге о њиховим правима и обавезама.

3. Разматране могућности да се проблем реши и без доношења закона

Имајући у виду да је у поступку придруживања Европској унији Република Србија преузела обавезу да усклади своје законодавство са прописима Европске уније, потребно је извршити усклађивање законодавства доношењем овог закона и тиме испунити преузете обавезе.

Такође, доношењем овог закона обезбедиће се савремен, ефикасан и јединствен правни оквир који ће омогућити даљи развој електронских комуникација

Сходно наведеном, не постоје друге могућности за уређење ове области без доношења овог закона.

4. Зашто је доношење закона најбољи начин за решавање проблема

Системски закони представљају основ за развој области.

Такође, изражена је потреба да и законска решења буду флексибилна и отворена за нова технолошка достигнућа, да се заснивају на решењима садржаним у међународним документима, прописима и стандардима Европске уније, а посебно на решењима технолошки развијених земаља.

Доношење овог закона је једини начин за уређење ове области, као и за потпуно транспоновање европског регулаторног оквира.

С обзиром да ова област није правно уређена, како би се обезбедило системско и усклађено деловање свих релевантних субјеката, доношењем овог закона ће се постићи неопходна правна извесност, обезбедити јединствено поступање и отклонити препреке које узрокују високе трошкове постављања мрежа.

Из наведених разлога, доношење овог закона представља једини начин за уређење ове области, којим ће се обезбедити јединствен и свеобухватан правни оквир за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета, подстаћи изградња и развоја дигиталне инфраструктуре, као и створити предуслови за равномернији развој друштва и јачање конкуренције.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чл. 1-3. Нацрта закона утврђују се предмет и циљ закона, поједини појмови са значењем који се користе у закону и уређује однос овог закона према другим прописима.

Чл. 4-7. Нацрта закона уређује се омогућавање приступа постојећој физичкој инфраструктури, постављање бежичних приступних тачака мале зоне покривања, утврђују разлози за одбијање захтева за приступ, и уређује приступ информацијама у вези са постојећом физичком инфраструктуром.

Чл. 8. и 9. Нацрта закона уређује се заједничко извођење грађевинских радова као и приступ информацијама у вези са планираним грађевинским радовима.

Чл. 10-12. Нацрта закона уређују се поступци за издавања дозвола и заснивања права службености за постављање елемената електронске комуникационе меже врло високог капацитета или припадајућих средстава, посредовање у случају изостанка одлуке о захтеву за издавање дозволе, као и изузеци од поступка прибављања дозволе за поједине грађевинске радове.

Члан 13. и 14. Нацрта закона уређује се физичка инфраструктура и оптички каблови у згради, као и приступ тој физичкој инфраструктури.

Чл. 15-18. Нацрта закона прописује се начин одлучивања Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге о правима и обавезама оператора мреже и органа јавног сектора, његову сарадњу са другим органима, одређују надлежни органи у поступцима издавања дозвола и заснивања права службености, и утврђује надлежност органа за успостављање и управљање јединственом информационом тачком.

Чл. 19. и 20. Нацрта закона уређује се обављање послова инспекцијског надзора као и овлашћења инспектора у вршењу инспекцијског надзора.

Чланом 21. Нацрта закона прописује се распон износа новчане казне за прекршај правног лица, као и одговорног лица у правном лицу.

Чл. 22-24. Нацрта закона прописују се рокови за извршење обавеза надлежних органа, оператора мреже и органа јавног сектора у успостављању јединствене информационе тачке.

Чланом 25. Нацрта закона прописује се ступање на снагу овог закона.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.